

75 години Университетска библиотека към Аграрен университет – Пловдив

ПЕТЯ ГЕОРГИЕВА

75 years University Library of the Agricultural University – Plovdiv *Petya Georgieva*

Summary

In 1945, based on the Regent's Council Decree № 180 of August 4th the first State University "Paisii Hilendarski" was founded in Plovdiv with two faculties: of Medicine and of Agronomy and Forestry. The Faculty of Agronomy and Forestry set the foundations of the present Agricultural University.

In 1950 the university was divided into two independent educational institutions – HMI "Iv. P. Pavlov" and the HIA "Vasil Kolarov" with three faculties: Viticulture and Horticulture, Agronomy and Agriculture and Technology and teaching staff of 41 people, incl. 7 professors, 9 associate professors and 25 assistants, 5 of which PhD.

Even today the Agricultural University – Plovdiv is the only specialized state university in Bulgaria in the field of agriculture with national and international high prestige.

The University Library was opened in 1945, together with the opening of the University of Plovdiv. The Library of the Agricultural University – Plovdiv is the first university library in Bulgaria to start introducing ICT in its activities.

In 2020 the Agricultural University – Plovdiv celebrated its 75th anniversary and its library gradually established itself as one of the richest specialized agricultural libraries in Bulgaria.

The article presents the history and the development of the University Library of Agricultural University – Plovdiv in the 75 years from its establishment to the present day.

Key-words: academic libraries, university library, Agricultural University, Plovdiv, history of libraries, anniversary.

Преди 75 години, в далечната 1945 г., с Указ на Регентския съвет, в Пловдив е открит университетът „Паисий Хилендарски“, с два факултета – медицински и агрономически. Пет години по-късно се създават две нови самостоятелни учебни заведения – ВМИ „Ив. П. Павлов“ и Висш селскостопански институт „Васил Коларов“ с три факултета: лозаро-градинарски, агрономически и земеделско-технологически. С преподавателски състав от 41 души, от които 7 професори, 9 доценти и 25 асистенти (5 от които са доктори), Институтът разпространява и

обогатява знанието за българското земеделие, като днес, вече Аграрен университет – Пловдив, е утвърден национален център на аграрната наука в България. „Подготовката на знаещи и можещи специалисти агрономи, както и развитието на научно-кадровия потенциал на ВУЗ-а е немислимо без наличието на богата и дейна научна библиотека“.¹

Началото (1945–1970)

Университетската библиотека е създадена като помощно звено към Висшия селскостопански институт „Васил Коларов“ (преобразуван в Аграрен университет от 2001 г. с решение на XXXVIII Народно събрание на Република България) и постепенно се утвърждава като една от най-богатите специализирани селскостопански библиотеки в България.

Сред първите уредници на Библиотеката (1945–1967) са Атанас Милчев (доцент в Софийския университет), Стоян Инджев и Русин Филипов (ерудирани библиотечни специалисти, директори на Пловдивската народна библиотека, положили основите на библиотечното дело в Южна България).

Атанас Милчев е културтрегер и в периода 1945–1947 г. успява да организира библиотека на създадения в Пловдив държавен университет „Паисий Хилендарски“, да назначи първите библиотечни работници, да формира фонд от книги и списания по двата основни профила (медицински и агрономически).

Пловдивската университетска библиотека се изгражда по подобие на Университетската библиотека в София и си служи с нейния правилник. Помещава се в учителската стая на бившата Търговска гимназия, където е настанен целият университет.

Русин Филипов работи във Висшия селскостопански институт от 1946 до 1959 г. и през 1947 г. е назначен за уредник. Благодарение на него, само за три години, Библиотеката се превръща в основно звено, обслужващо преподаватели и студенти с най-необходимото за учебна и научна работа. Той е директор в периода 1947–1964 г. Тогава библиотечни работници са били Иванка Стефанова, Елза Бабилян, София Велчева и Славка Влаева.

В началото Библиотеката работи на 130 м² площ, с двама души персонал, 40 читателски места и 1535 тома книги. Приоритет е формирането на фондовете, което става чрез дарителство и с покупки. През 1960 г. се правят първи стъпки за организирането на книгообмен с чуждестранни университети и научноизследователски институти.

През 50-те години на XX в. фондът значително се увеличава и достига 28 449 тома, но трудности създават непостоянната и неподходяща база, както и разделението на фондовете при обособяването на Висш медицински институт (1950) и на Висш институт по хранително-вкусова промишленост (1954). През 1953 г. ВСИ се разделя на два самостоятелни института – Висш институт по хранително-вкусова промишленост и Висш стопански институт „Васил Коларов“ с два факултета:

¹ Найденов, Хр. [Четиридесет] години централна библиотека към ВСИ „Васил Коларов“. – В: *Научни трудове ВСИ* – Пловдив, 1985, т. 30, кн. 1, с. 213.

агрономически и лозаро-градинарски, които се разполагат в сградата на бившия мъжки френски колеж „Св. Августин“. Това изисква и книгите да бъдат постоянно премествани: от сградата на бившата търговска гимназия в бившия мъжки френски колеж до свое обособено място във ВСИ през 60-те години на миналия век.²

Интересен факт от историята на Аграрния университет и на Библиотеката му е, че известният български писател Димитър Димов, който е и ветеринарен лекар, професор по анатомия и физиология на гръбначните животни, преподава във ВСИ. От 1946 г. е доцент в Агрономическия факултет в Пловдив и докато живее в общежитията на института, написва романа си „Тютюн“ (1951). Чрез дарение Библиотеката получава първото издание на романа.

През 1954 г. Университетът започва да издава вестник „Коларовец“³, кръстен на тогавашния си патрон. Много студенти става дописници. Интересни са записките им във вестника за ползването на читалните, работното време, организирането на библиотечния фонд. Някои статии носят своя чар със саркастичния изказ. Така звучи написаното от Янко Белмустаков в бр. 2 от 1956 г.:

„В читалнята на ВСИ „В. Коларов“ може да се върши всичко, само не и да се чете спокойно. Така един ден... си измислих следното приятно занимание: извадих часовника си и започнах по неговите минути да броя хората, които влизат и излизат от читалнята... Сметка: на всеки 30 секунди вратата се хлопва с трясък... изведнъж столовете изскърцват и 30–40 чифта очи се вторачват в гордо влизащата колежка. Тя достойно издържа погледите, оглежда с премрежени очи и изведнъж вижда приятелката си. – „Ах, Мичинка!“ – се изтръгва от гърдите ѝ и тя с бързи крачки се понася чак в противоположния край на читалнята. След 10–15 минути шушукане влязлата вижда с ужас, че междучасието е изтекло и точетата ѝ започват да чаткат по пода към изхода така отчетливо и подчертано, сякаш дядо препуска със сивата си магаричка по паважа и копитата чаткат „така-так, така-так...“.

² В началото, създаденият през 1945 г. Пловдивски университет, се разполага в сградата на Търговската гимназия в Пловдив. В периода 1949–1952 г. на Университета временно се предоставя сградата на Пловдивската духовна семинария. През 1953 г. учебните занятия на ВСИ „В. Коларов“ се провеждат в пригодената за целта сграда на бившия мъжки френски колеж „Св. Августин“, като днес на това място е Ректоратът на ПУ „Паисий Хилендарски“. В периода 1960–1970 г. се осъществява строителството на всички основни сгради на ВСИ – 3 централни корпуса, 3 павилиона, 3 студентски общежития, голям хранителен блок за 1500 столуващи. Тържественото им откриване е през 1968 г.

³ Първи брой на в. „Коларовец“ излиза на 6.VII.1954 г. В първата редколегия влизат висококвалифицирани специалисти: проф. Георги Стайков, доц. Пея Станчева, проф. Асен Кацаров, проф. Тодор Попов. От 1971 г. вестникът спира да излиза до януари 1979 г. Едни от редакторите тогава са: доц. Мургов, доц. Станчев, доц. Цолов, доц. Бехар (който донася традиции от софийския вестник „Димитровец“, чийто наследник е новият в. „Коларовец“). Вестникът „прохожда“ с „Младежка редакция“ (така са се наричали), където за сътрудници са привлечени и чуждестранни студенти: Алиция от Полша, Арменийо от Португалия, Албрек от Йемен. От 31 май 1990 г. името на в. „Коларовец“ е променено на „Нива“, гл. редактор е Сашка Калинова. Последният брой на „Нива“ е от 1997 г.

Пред мен е седнал колега. Поправям се – пред мен се е изтегнал колега... От час и повече пред него стои разтворена книга, но той не я поглежда. В замяна на това не сваля поглед от едно русокосо създание, което стои от дясната ми страна. Аз неволно вадя молив и пиша:

Студент и книга (не е басня)

Вторачен гледа, а не мига!

Цял час очите в нея блеци!!

*(Но не в разтворената книга,
а в студентката отсреща)*.*

Новите специалисти на Института се подготвят основно в читалнята на Библиотеката. Въпреки недостатъчните читателски места, подръчният фонд от учебна литература надхвърля 700 тома. Тогава Библиотеката работи от 7.30 до 20.00 часа, а по искане на студенти по време на сесия и до 22.00 часа. Това тяхно искане е публикувано в университетския вестник (бр. 4, 1963).

Библиотеката на Аграрния университет се развива много бързо с тенденция да прерасне в научна. През 1960 г. тя е реорганизирана в 2 катедрени и в 1 централна библиотека. Последната има 4 сектора: библиографско-информационен, комплектуване и книгообмен, обработка и каталози, книгораздаване.

Качествена промяна в работата настъпва през 1967 г., когато Библиотеката се пренася в новопостроения учебен комплекс и разполага със специално построени и обзаведени помещения. Материално-техническата база е доста добра: читалня за студенти, отделна, самостоятелна читалня за преподаватели, достатъчно стаи за персонала. За библиотечно-информационната си дейност Библиотеката тогава многократно е избирана за първенец сред вузовските библиотеки у нас.

В периода 1965–1976 г. директор е Христина Богданова, а библиотечни работници са Славка Колюшева, Елза Бабилян, Лалка Тосева, Атанаска Горбанова и Недялка Узунова.

По това време сред библиотечния екип са също Елена Скочева и Атидже Дервишева, на които има снимка във в. „Коларовец“ как обслужват читатели на Библиотеката (бр. 1, 1979).

Табл. 1. Развитие на Библиотеката в цифри (1945–1970)

Показатели по години	1945	1950	1955	1960	1965	1970
Библиотечен фонд	1535	28 449	50 684	50 094	63 428	80 002
Книги	-	-	44 050	42 315	49 092	59 756
Периодика	-	247	6634	7779	14 336	20 296
Читатели	-	-	-	-	-	-
Библиотечна площ (м ²)	130	-	-	-	294	387
Читални	1	-	-	-	2	3
Читателски места	6	-	-	-	80	80
Библиотечни специалисти	2	-	-	-	5	7

За първите 25 години от създаването си, се наблюдава ръст на книжния фонд. Броят на книгите е увеличен 80 пъти, а над 27 пъти – получаваните списания. Значително е увеличен броят на чуждестранните списания. Докато през 1950 г. са получени 162 броя от 8 страни, то през 1970 г. вече са 509 броя от 33 страни.

Методи и форми на обслужване

С всяка изминала година се подобряват формите на обслужване на студенти и на преподаватели:

- провеждане на курсове за начините за използване на учебна литература;
- издаване на справочници за набавени книги в Библиотеката;
- подготовка на литературни справки по дадени заявки;
- изготвяне на проблемни картотеки;
- издаване на информационни листове;
- обслужване на читалнята;
- помощ на дипломанти и докторанти;
- организиране на изложби на книги във връзка честване на годишнини.

Развитие на Библиотеката (1975–1995)

Вторият период се характеризира с особен разцвет. Библиотеката, печатната база и фотолабораторията се обединяват в единен център, за да бъдат изцяло в услуга на учебния процес и на научноизследователската работа (1970–1989).

Библиотечно-информационните работници, 1980 г.

След Христина Богданова директорския пост заема Христо Найденов (1977–1986), който успешно координира звената в информационния център, а именно – библиотека, печатна база и фотолаборатория. Освен всичко друго, Найденов се оказва много перспективен лидер и по негово време Библиотеката става водеща сред вузовските.

Към 1989 г. цялостната дейност се извършва от 17 библиотечно-информационни работници, които набавят и обработват постъпващата научна и учебна литература, подготвят картотеки, извършват заемна дейност, подреждат и издават бюлетени. Библиотечният състав включва: Лалка Тосева, Костадинка Николова, Екатерина Трифонова, Стоянка Страшимирова, Снежана Кухтева, Цветана Теофанова, Атанаска Горбанова, Недялка Узунова, Лиляна Бозовска, Светла Спасова, Станимира Христова, Нина Грозданчева, Веселина Спасова. По-нови библиотекари са: Надежда Ангелова, Елена Панова, Галина Динкова и Светла Куклева (директор на Библиотеката в периода 2007–2017 г.). За кратко директор е Лалка Тосева (1987–1990), а след нея ръководството поема Георги Ценкин (1990–1996).

Автоматичната информационна система, 1978 г.

През 1971 г. е изграден справочно-библиографски и информационен отдел, който да обезпечава потребителите със сročна и съвременна научна информация. Избирателното разпространение на информация (ИРИ) се налага като най-ефективна форма за удовлетворяване на информационните потребности на научните работници. Тази услуга обхваща индивидуални потребители, които всяка седмица са информирани за научни публикации по интересуващите ги теми, отразе-

ни в получената чуждестранна периодика. Така, през 1977 г., са изпратени над 1000 сигнала, а през 1978 г. броят им нараства на 2500. Същата година се счита за начало на въвеждане на автоматична информационна система за информационно обслужване на преподавателите при изготвянето на писмени библиографски справки.

От 1981 г. е установен директен телекомуникационен достъп до базите данни на МИС, АГРИС и МИС ИНИС, от които в диалогов режим се извлича научна информация. Прилага се и дистанционен видеотерминал за работа с чужди бази данни чрез международната атомна агенция МАГАТЕ във Виена, Британската библиотека, Европейския информационен център Дейта-Стар в Швейцария, ДАЙАЛОГ – САЩ. За да се повиши бързината на диалога и поевтини стойността на библиографските справки, се доставя нова електронна машина „Т-1000“, която работи при скорост 50, 75, 100 бода в секунда. За онези години този технически напредък се оказва значителен за производителността на информационните работници.

До 1979 г. книгообменът с чужди и сродни институции съставлява вече 15 % от общото количество набавяна литература (по 750 тома библиотечни материали годишно, разпределени така: 135 периодични сборника, 56 списания и 200 монографии) и обхваща 311 академии, научноизследователски институти, селскостопански висши учебни заведения и други организации от 32 страни: Русия, Полша, Чехия, Унгария, Сърбия, Германия, Франция, Швеция, Норвегия, Япония, САЩ, Канада, Мароко, Алжир, Мозамбик и др. Благодарение на това Библиотеката притежава ценни издания на Всесъюзния институт за защита на растенията, Тимирязевската селскостопанска академия, Селскостопанската академия на САЩ, Полската селскостопанска академия, отделенията за селско стопанство при университетите в Хамбург и в Бристол и т.н. Сред ценните издания са: „Практикум по морфология и систематична ботаника“ на немски език от 1904 г., „Наръчник по ботаника“ от 1819 г., американското списание „Фитопатология“ от 1911 г. и др.

От 1983 г. Институтската библиотека е постоянен член на най-авторитетната библиотечна федерация (ИФЛА) и на международната асоциация на селскостопанските библиотеки (IAALD).

През 1986 г. е поставено началото на автоматизацията на библиотечните процеси, включително и на обслужването на студенти и преподаватели: регистрация и книгозаемане.

От 1992 г. Библиотеката работи по програмния продукт „Автоматизирана библиотека“ (АБ) на българската фирма „ПС-ТМ“, която разработва специализиран библиотечен софтуер. Много бързо всички работни процеси са напълно автоматизирани, работят 7 компютърни станции, свързани в локална мрежа, сървър и модемно устройство за връзка с другите библиотеки в страната, които са внедрили програмата „АБ“. Към 2020 г., повече от 16 години, Университетската библиотека използва най-много програмни продукти на фирма „ПС-ТМ“ от всичките ѝ ползватели, някои от които са разработени специално за нуждите ѝ в помощ на академичния състав на Аграрен университет.

Табл. 2. Развитие на Библиотеката в цифри (1975–1995)

Показатели по години	1975	1980	1985	1990	1995
Библиотечен фонд	102 648	139 792	187 955	221 968	220 606
Книги	73 663	100 860	132 930	160 994	157 897
Периодика	28 985	37 016	50 813	56 966	58 591
Читатели	-	3200	3700	4040	-
Библиотечна площ (м ²)	880	1006	1006	1006	1006
Читални	3	3	3	3	3
Читателски места	94	94	94	94	94
Библиотечни специалисти	9	11	12	17	17

Методи и форми на обслужване

След 1971 г. Библиотеката вече разполага с 3 специализирани читални: студентска, периодична и справочно-информационен кабинет.

По това време студентската читалня има 70 места, тази за периодика – 24, а библиографският кабинет – 18. Читалните работят без прекъсване в работните дни от 8.00 до 18.00 часа, а в съботните – от 8.00 до 13.30 ч. По време на изпитните сесии работното време е от 8.00 до 20.00 часа, а за почивните дни – от 8.00 до 13.30 ч.

След въвеждането на автоматизацията във всички библиотечни процеси, методите на обслужване значително се улесняват и се подобряват:

- създават се бази данни за новонабавена литература;
- издава се всеки месец бюлетин на нова литература;
- автоматизира се следеното на поръчки за нова литература, книгообмен, статистическа отчетност на заемната служба и на информационния отдел;
- подготвят се библиографски справки с помощта на микрокомпютър;
- разширяват се преводаческите услуги;
- междубиблиотечно книгозаемане за страната и за чужбина;
- провеждат се над 800 културно-масови прояви: постоянни изложби на новонабавени книги, тематични кътове и витрини, на текущи събития, исторически дати и личности;
- обучение за ползване ресурсите на Библиотеката;
- публикации в периодичния печат и др.

Многоаспектното търсене на богатия библиотечен фонд става възможно благодарение на различните каталози⁴, предоставени на читателите във фоайето:

- азбучен каталог на книги на български език;
- азбучен каталог на книги на руски език;
- азбучен каталог на книги на латиница;

⁴ Тези традиционни каталози и картотеки съществуват и днес, но вече не се поддържат, а се използват за търсене на издания отпреди 1986 г., които не влизат в електронния каталог на Библиотеката, и при инвентаризация на фонда.

- азбучен каталог на списания;
- азбучен каталог на продължаващи издания;
- азбучен каталог на вестници;
- систематичен каталог на всички книги;
- систематичен каталог на списания;
- систематичен каталог на продължаващи издания;
- каталог по държави за продължаващи издания;
- систематичен каталог на справочния фонд;
- систематичен каталог на учебния фонд.

Информационните картотеки са по:

- селско стопанство – съдържа всички статии, отпечатани в български периодичен печат от 1965 г. насам;
- лозарство – аналитична картотека на статии от руски и чужди библиографски източници от 1968 г. насам;
- агрохимия – аналитична картотека на статии от руски и чужди библиографски източници от 1968 г. насам;
- почвени и пресноводни нематоди – картотека, закупена от Холандия и съдържаща чуждестранна литература от 1965–1970 г.
- овощарство – аналитична картотека на статии от руски и английски библиографски източници от 1969 г. насам;
- проблемна картотека по теми на ВСИ.

В този период много добре се развива издателската дейност: „Библиографски справочник“, „Каталог на документи и библиография“, „Научни публикации на ВСИ „Васил Коларов“ – Пловдив“, „Пътеводител на библиотеката“, седмични информационни бюлетини на статиите от чужди списания и месечни информационни бюлетини на нови книги.

Развитие на Библиотеката (2000–2020)

През 1999 г. с Болонската декларация се поставя началото на реформата във висшето образование в Европа, в т.ч. и в България, която изгражда и развива европейското пространство за висшето образование.

През ноември 2000 г. Висшият селскостопански институт е преобразуван в Аграрен университет с решение на XXXVIII Народно събрание, публикувано в „Държавен вестник“, бр. 35, 10.IV.2001 г. Обособени са 4 факултета – по агрономство, лозаро-градинарство, растителна защита и агроекология, икономика. През 2010 г. Аграрният университет – Пловдив е удостоен със значката ЗЛАТНА КНИГА от съвета на Европейската научна и културна общност за принос към развитието на българската наука. Девет години по-късно Аграрният университет получава оценка 9.61 на институционална акредитация от Националната агенция за оценяване и акредитация, с което се нарежда сред топ три от българските университети.

Прерастването на института в университет и повишаването престижа му сред българските висши заведения, се оказват благоприятно и за Библиотеката. От 1997 до 2006 г., тя е под ръководството на Екатерина Анастасова. По това време

Университетската библиотека участва в мащабен проект по линия на заема за образование от Световната банка. В проекта участват висши училища от Пловдив. Основните цели на проекта са свързани с обновяването на техниката и информационните системи на университетските библиотеки, както и интегрирането им в единна система за информационно обслужване. Това облекчава работата в Библиотеката и позволява да се отворят още компютърни работни места за свободен достъп. Библиотечната информация се интегрира в общата интернет среда на Университета под формата на онлайн каталози и системи за търсене. През 1996 г. започва аналитично описание на статии от научни списания, получавани в Библиотеката, и към 2020 г. броят им е близо 22 000 заглавия, аналитично разкрити. През 1996 г. се въвежда модулът „Биобиблиографии“ на преподаватели от Аграрния университет, като към 2020 г. записите са 8584 в базата данни.

През 2007 г., когато директор е Светла Куклева, Библиотеката участва в одобрения от МОН проект „Изграждане на ефективна система за съвременно научно-информационно обслужване на аграрните науки – Национален аграрен научно-информационен комплекс (НАНИКО). Проектът включва разширяване и модернизиране на информационните услуги, споделен абонамент за чужди онлайн бази данни, изграждане на мрежа за обмен на информация и общ интернет портал.

Библиотечните специалисти, работещи в Университетската библиотека, постепенно намаляват. Ако през 2008 г. са работили 8 души (Галина Динкова, Елена Панова, Емилия Дечева, Мария Ишпекова, Надежда Ангелова, Нина Грозданчева, Рени Димитрова и Светла Куклева), то през 2011 г. са само 4: Мария Ишпекова, Надежда Ангелова, Рени Димитрова и Светла Куклева.

Тенденцията се запазва и през следващите години. През 2017 г. начело на Библиотеката застава д-р Петя Георгиева и общият състав е от 5 човека (Петя Георгиева, Рени Димитрова, Мария Ишпекова, Надежда Ангелова, Доника Димитрова).

През 2020 г. организационната структура е следната: д-р Петя Георгиева – директор, Рени Димитрова – комплектуване и каталогизация, Снежанка Стайкова – информационно-библиографски услуги, Мария Ишпекова – библиотечно-информационно обслужване. Намаляването на библиотечния състав създава трудности при прочистването на фонда и обслужването на потребители – Библиотеката работи, без да се затваря през целия ден. Въпреки това се забелязва модернизация не само в библиотечните услуги, но и в материално-техническата база.

През лятото на 2017 г., благодарение на Ръководството на АУ, се извърши пълно обновяване на фойето, регистратурата и студентската читалня. Вследствие на извършения ремонт, посещаемостта се увеличава с близо 30 %. Голяма част от студентите дори прекарват свободното си време в Библиотеката.

Библиотечните колекции се разработват в съответствие с академичния профил на Университета. Фондът от близо 191 000 научни издания в областта на аграрните науки (агрономство, лозаро-градинарство, растителна защита и икономика) се разпределя по вид на: книги (монографии, сборници, доклади от научни конференции и симпозиуми, учебници и учебни помагала), периодични издания, справочни издания, дипломни работи и дисертации, университетски издания, персо-

нални колекции⁵, редки и ценни издания (документи с ограничен тираж, стари книги и периодика (1878–1944), книги на редки езици в областта на аграрните науки).

Табл. 3. Развитие на Библиотеката в цифри (2000–2020)

Показатели по години	2000	2005	2010	2015	1.01.2020
Библиотечен фонд	223 099	220 762	210 775	199 127	190 914
Книги	162 826	159 270	149 007	-	-
Периодика	58 156	61 188	61 413	-	-
Читатели	2735	2915	2223	1640	771
Библиотечна площ (м ²) ¹	1200	1200	1200	1200	1200
Читални	3	3	2	2	2
Читателски места	75	75	45	45	75
Библиотечни специалисти	17	8	4	4	4

Методи и форми на обслужване

През 2020 г. Библиотеката работеше непрекъснато от 8.00 до 16.30 часа в делнични дни и нямаше извънредно работно време, когато са изпитните сесии, както е било в предишните години. Работеха само две от читалните – студентската и за периодика.

Справочно-информационният кабинет предстои да бъде ремонтиран през тази година и да бъде превърнат в зала за провеждане на обучения, презентации, изпити, онлайн срещи чрез инсталиране на мултимедийна станция. С въвеждането на информационно-комуникационните технологии в библиотечните дейности (още от началото на 2000 г.) през интернет става възможно ползването от кабинети и лаборатории, дори и от дома на абонираните от Библиотеката световни бази данни. Провеждат се всяка година курсове по библиография и информация със студенти-магистри, при което те придобиват познания за работа със справочния апарат на Библиотеката и автоматизираните информационни системи в онлайн режим. От 2000 г. насам библиографско-информационното обслужване обхваща дейности като:

1. Ретроспективно извършване на писмени библиографски справки по традиционен начин на базата на Националната библиография на България, реферативни журнали, отраслеви библиографии по селско стопанство на руска и чужда литература.

⁵ Издания, дарени от видни учени в областта на аграрните науки, някои от които са преподаватели от Аграрния университет: проф. Димитър Атанасов, доц. Георги Стойчев, доц. Лилия Маджирова, проф. Иван Чиликов, Русин Филипов, проф. Георги Канарев, проф. Кръстю Кръстев, проф. Иван Ковачев, проф. Иван Дечев, проф. Георги Койнов, проф. Георги Стайков, проф. Марин Дириманов, проф. Георги Сенгалевич, проф. Тодор Матев, проф. Илия Чешмеджиев, доц. Мария Дойкова, проф. Стойчо Каров.

Заемна и регистратура, 2017 г.

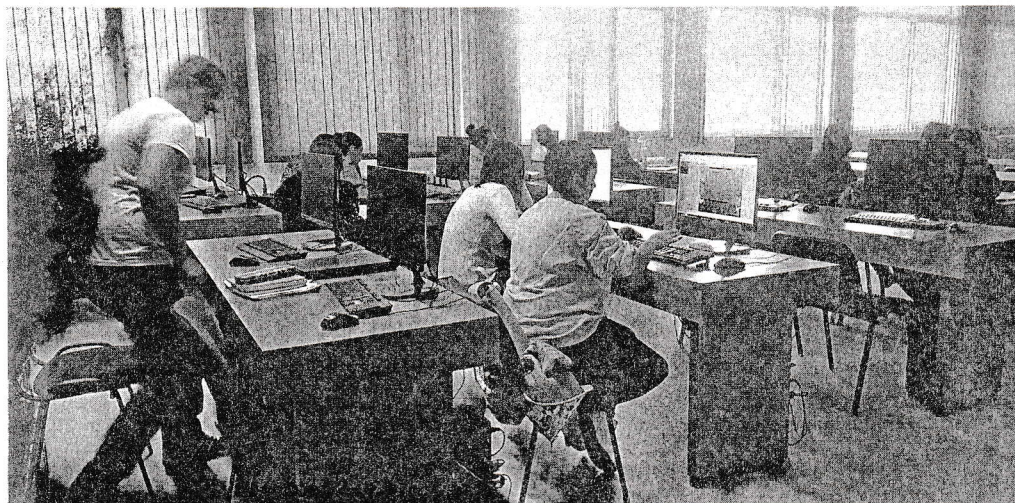
2. Автоматизирано информационно обслужване на следните системи:

- AGRIS – международна информационна система към ФАО (1975–2001);
- Environmental Management (1984–1999);
- Springer Link Journals – пълнотекстови бази данни;
- ВИНТИ – реферативна онлайн база данни на Руския институт за научна и техническа информация;
- EBSCO – онлайн академични библиографски бази данни, за които Библиотеката има коопериран абонамент от 2003 г.;
- CAB ABSTRACTS (1990–2020) – информация от всички 48 реферативни списания на CAB. Абстрактите на CAB (Commonwealth Agricultural Bureau of England) обхващат всички аспекти на селското стопанство, на селскостопанската икономика, отдиха, туризма, селскостопанската социология, храненето на човека и медицината;
- CABI – пълнотекстови бази данни от статии и книги по селско стопанство.

Методите и формите на обслужване всяка година се разширяват и надграждат. Значително се подобрява не само качеството на предлаганите услуги, но и са се разширили като вид. Така например, в Библиотеката се извършва проследяване и анализ на цитирания чрез инструментите Scopus и Web of Science.

От 2017 г. се въвежда услугата „Моята библиотека“ – 24/7 услуга, позволяваща записване, презаписване, запазване на литература отдалеч. През същата година се въвежда американската система Grammarly EDU за образователни институции – проверка на правопис, стил и алгоритъм за детекция на плагиатство.

Библиотеката е една от най-старите селскостопански библиотеки и притежава ценни издания в областта на аграрните науки. Това се явява една от предпоставките през 2018 г. тя да стартира проект за дигитализация на стари книги. Базата

Студентската читалня, 2018 г.

данни „Дигитална библиотека“ включва издания на български език (1879–1944), разпределени в 7 пълнотекстово достъпни онлайн колекции – аграрна наука: общо земеделие, агрометеорология, годишници, наръчници, указания; агротехника; животновъдство; земеделска техника; лозарство и градинарство; растениевъдство и растителна защита. От 2018 г. се въвежда и функцията „Информационен бюлетин – НОВИ КНИГИ“.

Развитието на науката и изискванията към академичните състави на университетите предполагат и адекватно разширяване на ролята на библиотеките в тях. Ето защо през 2020 г. стартираха две нови бази данни, които изцяло отговарят на нуждите на академичната общност. Първата е въвеждане на модул „Цитирания“, който дава изход на всички цитирания на преподавателите от Аграрния университет в статиите от Електронния библиотечен каталог и от базата данни „Биобиблиографии“. Втората база данни, „Цифров научен архив на Аграрен университет – Пловдив“, позволява не само съхранение на научните резултати, но и съдейства за тяхното разпространение чрез лесен и бърз достъп в глобалната мрежа. Създаденото институционално хранилище ще разшири влиянието на Университета чрез възможността да се свърже с национални и европейски е-инфраструктури за отворен достъп на научна информация.

Библиотеката е юридически член на Българския информационен консорциум (БИК), колективен член на българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА), член на ФНАБИС, от 2017 г. е включена в Международния стандартен идентификатор за библиотеки – International Standard Identifier for Libraries (ISIL).

Библиотеката на Аграрен университет – Пловдив навърши 75 години – с начало в едно хилядолетие, развитие и настояще в друго, успешно преминала прехода от книжния до електронния каталог. През целия този път на своето развитие тя следва всички модерни трендове в библиотечната професия и отговаря адекватно

но на търсенията на своите потребители. Тридесет години след създаването на Университета, Библиотеката въвежда информационно-комуникационните технологии. А днес, дори в условията на пандемията от КОВИД-19, когато целият свят живее в несигурност и в липса на мотивация, Университетската библиотека заявява себе си с въвеждането на необходими и важни за академичната си общност услуги.

Следата от първото поколение библиотечни специалисти е ясна и категорична, защото техните наследници неоспоримо следват логичността и последователността им в библиотечната работа, за да се възпроизведе тя по нов начин от бъдещото такова поколение в следващите години.

Източници

Димитров, Димитър. В крак с науката. – В: *Коларовец*, 1981, бр.1, с. 2.

Найденев, Хр. [Четиридесет] години централна библиотека към ВСИ „Васил Коларов“. – В: *Научни трудове ВСИ* – Пловдив, 1985, т. 30, кн. 1, с. 213–219.

Отчет за дейността на ръководството на Аграрния университет през периода ноември 1999–ноември 2003 г. – Пловдив : Акад. изд. на Аграрен унив., 2003. – 108 с. : с табл., диагр.

Отчет за дейността на ръководството на Аграрния университет през периода ноември 2003–ноември 2007 г. – Пловдив : Акад. изд. на Аграр. унив., 2007. – 163 с. : с табл., диагр.

Отчет за дейността на ръководството на Аграрния университет през периода ноември 2007–ноември 2011 г. – Пловдив : Акад. изд. на Аграр. унив., 2011. – 221 с. : с табл., диагр.

Пътеводител. – Пловдив : ВСИ, 1971. – 18 с.

Стайков, Георги. 25 години Висш селскостопански институт „Васил Коларов“ – Пловдив : 1945–1970 : [Юбилеен сборник]. – Пловдив : Хр. Г. Данов, 1971. – 195 с. : с ил., факс.

Стайков, Георги. Половин век Висш селскостопански институт – [Пловдив] : 1945–1995 г. – Пловдив : Акад. изд. ВСИ, 1995. – 259 с. : с табл., 10 л. ил., портр.

[Цолов, Г.]. Те бяха делегати. – В: *Коларовец*, 1971, бр. 2, с. 1–2.